

HÍREK ITTHONRÓL

Kitüntetések március 15-e alkalmából

A Magyar Köztársaság elnöke – a miniszterelnök előterjesztésére – 2009. március 15-én, nemzeti ünnepünkön *Széchenyi-díjat* adományozott JÁNOSSY ANDRÁS-nak, az MTA rendes tagjának, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Fizikai Intézet tanszékvezető egyetemi tanárának a kondenzált anyagok fizikája számos területén végzett, határainkon túl is elismert kutatásaiért, valamint a nemzetközi szintű mérnökfizikus-képzés létrehozása érdekében végzett meghatározó tevékenységéért.

Hiller István oktatási és kulturális miniszter a Magyar Köztársaság elnöke megbízásából március 15-e alkalmából, a *Magyar Köztársasági Érdemrend Tiszti-keresztje* kitüntetést adta át SZABÓ GÁBOR akadémikusnak, a Szegedi Tudományegyetem Optikai és Kvantumelektronikai Tanszék egyetemi tanárának eredményes kutatói és oktatói munkájáért, a fizikai ismeretek népszerűsítéséért, valamint az egyetemi és országos szintű tudományos testületekben végzett szakmai-közéleti tevékenységéért elismeréseként.

Vadai Ágnes honvédelmi államtitkár a Magyar Köztársaság elnöke megbízásából nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából beosztásában huzamos időn át végzett kiemelkedő munkássága elismeréseként, a *Magyar Köztársasági Érdemrend Tiszti-keresztje* katonai tagozatát adományozta SOLYMOSI JÓZSEF ny. mk. ezredesnek, hadtudomány doktorának, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Bolyai János Katonai Műszaki Kar, Katasztrófavédelmi Tanszék, egyetemi tanárának.

Hiller István oktatási és kulturális miniszter a Magyar Köztársaság elnöke megbízásából március 15-e alkalmából, kimagasló színvonalú munkája elismeréseként a *Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje* kitüntetést adta át SÜKÖSD CSABÁ-nak, a fizikai tudomány kandidátusának, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Természettudományi Kar Nukleáris Technikai Intézet tanszékvezető egyetemi docensének a nukleáris fizika oktatása terén végzett eredményes és sokoldalú munkássága, szakmai-közéleti tevékenységéért elismeréseként.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének előterjesztésére, a *Sólyom László* köztársasági elnök által adományozott *Magyar Köztársasági Érdemrend* és *Magyar Köztársasági Érdemkereszt* kitüntetések átadására került sor 2008. március 13-án, az MTA Roosevelt téri székházának Kistermében.

A kitüntetéseket *Pálinkás József*, az MTA elnöke adta át.

A március 15-e alkalmából tartott ünnepi megemlékezésen, a kitüntetések átadását megelőzően *Pálinkás József* köszöntőjében kiemelte, hogy az első felelős kormány tagjai között hat akadémikus is volt, *Széchenyi István* közmunka- és közlekedésügyi miniszter, *Deák Ferenc* igazságügy-miniszter, *Eötvös József* vallás- és közoktatási miniszter, *Mészáros László* hadügyminiszter, *Szemere Bertalan* belügyminiszter, *Trefort Ágoston* földművelési, ipari és kereskedelmi államtitkár. A Magyar Tudós Társaság első nemzedékei személyes felelősségvállalással mutattak példát abban, hogy legjobb tudásuk szerint cselekedtek és az áldozatoktól sem riadtak vissza a nemzet függetlensége és újjászületése érdekében. Ránk ma az a feladat vár – hangsúlyozta az MTA elnöke, hogy hitet tegyünk egy jobb jövő lehetősége és realitása mellett, s az ehhez szükséges tudással álljunk a Haza rendelkezésére.

A fizika területén az alábbiak részesültek kitüntetésben:

A *Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt* kitüntetést SOMOGYI ISTVÁNNÉ, az MTA Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Kutatóintézet gazdasági igazgatója és VIDOVSZKY ISTVÁN, az MTA KFKI Atomenergia Kutatóintézet tudományos igazgatóhelyettese kaptak; *Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt* kitüntetést kapott TŐZSÉR SÁNDOR, az MTA KFKI Atomenergia Kutatóintézet Reaktor Üzem vezetője.

Somogyi Istvánné, az MTA Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Kutatóintézet gazdasági igazgatója a Kutatóintézet kutatási eredményeinek spin-off, illetve start-up cégek alapításában, licencátadással történő hasznosításában való közreműködéséért, továbbá gazdasági igazgatóként végzett kiemelkedő munkájáért kapta a kitüntetést.

Vidovszky István, az MTA KFKI Atomenergia Kutatóintézet tudományos igazgatóhelyettese és Tőzsér Sándor, az MTA KFKI Atomenergia Kutatóintézet Reaktor Üzemének vezetője a Budapesti Kutatóreaktor kiégett fűtőelemeinek elszállítása előkészítésében és végrehajtásában végzett kiemelkedő munkájáért részesült elismerésben.

HÍREK A NAGYVILÁGBÓL

A világháló születésének huszadik évfordulója

2009. március 13-án a genfi Európai Magkutató Központ (CERN) Globe nevű épületében ünnepségre gyűltek össze mérnökök, fizikusok és újságírók. 20 évvel ezelőtt, márciusban *Tim Berners-Lee* átadott a főnökének, *Mike Sendall*nak, egy *Information Management: a Proposal* című dokumentumot, amelyre Sendall azzal a megjegyzéssel bólintott rá, hogy „kissé homályos, de izgalmas”. A következő évben megszületett a világháló, a World Wide Web, amely drámai változásokat eredményezett a tudományban és a társadalom életében egyaránt. Berners-Lee egy böngésző-szerkesztő programot hozott létre azzal a céllal, hogy a Web olyan kreatív környezet legyen, amely megosztja és szerkeszti az információt, miközben egy közös hypertextet épít fel. A rendszer elnevezésére több javaslat is született, lehetett volna Információbánya, Információs Hálózat, végül 1990-ben megegyeztek a World Wide Web névben.

„A Web még korántsem befejezett; csupán a jéghegy csúcsa. Az új eredmények további változásokat eredményeznek. Amint új adatok kerülnek fel a hálóra, olyan változásokhoz vezetnek, amelyek megvál-

Az első webservert a CERN múzeumában

toztatják a világot, főleg ha az adatokat egyre nagyobb teljesítményű számítógépekkel dolgozzuk fel” – mondta Berners-Lee ünnepi beszédében sok száz fős hallgatóság előtt.

(<http://public.web.cern.ch/>)

A Fermilab új kísérletei korlátot szabnak a Higgs-bozon tömegének

A Higgs-részecske kulcsszerepet tölt be a részecskék és kölcsönhatásaik úgynevezett Standard Modelljében. A Standard Modell szerint a Higgs-bozon magyarázza meg, hogy egyes részecskéknek miért van, másoknak pedig miért nincs tömegük.

Ez ideig a Higgs-részecskét nem sikerült közvetlenül megfigyelni. A genfi CERN LEP (Large Electron Positron Collider) gyorsítójával végzett kísérletekből azt sikerült megállapítani, hogy a Higgs-bozon tömegének nagyobbnak kell lennie mint $114 \text{ GeV}/c^2$. Az elméleti megfontolások alapján pedig a tömeg felső határa $185 \text{ GeV}/c^2$.

Az amerikai Fermilabban végzett legújabb kísérletek a lehetséges tömegtartományt tovább szűkítik: a Laboratórium CDF és DZero gyorsító kísérleteinek analízise szerint a tömegnek a 160 és $170 \text{ GeV}/c^2$ közötti tartományban kell lennie.

„A Fermilab Tevatron gyorsítóberendezése másodpercenként körülbelül tízmillió ütközést produkál. A Standard Modell alapján kiszámítható, hogy a mi detektorunkban évente hány Higgs-bozont figyelhetünk meg. Az analízis technikájának finomításával, vala-

A Fermilab gyorsító

mint több adat gyűjtésével a Higgs-bozonok jelenlétét előbb-utóbb észlelni fogjuk.” – jelentette ki *Darien Wood*, a Northeastern University kutatója, a DZero kísérlet szóvivője.

A Higgs-részecske megfigyelése szintén egyike a CERN Nagy Hadronütköztetőjénél (Large Hadron Collider, LHC) végzett kísérletek fő céljainak. A tervek szerint még az év vége előtt megslesznek az első kísérleti adatok.

(<http://www.fnal.gov>)

Fizikai Szemle
MAGYAR FIZIKAI FOLYÓIRAT

megjelenését anyagilag támogatják:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

mym
paksi atomerőmű

NCA
Nemzeti Civil Alapprogram

